

Handläggare
Anna Larsson
Telefon: 08-508 25 141

Till
Socialnämnd
2018-04-17

Stockholms stads strategi för romsk Inkludering 2018-2022

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Veronica Wolgast
Avdelningschef

Sammanfattning

Stockholms stad är utvecklingskommun för romsk inkludering och som utvecklingskommun har staden åtagit sig att ta fram en strategi för romsk inkludering. Strategin föreslås gälla 2018-2022 och tydliggör en övergripande inriktning samt ansvarsfördelning för stadens fortsatta utvecklingsarbete inom rättighetsområdena arbete och försörjning, utbildning, kultur samt social omsorg och trygghet. Strategin kompletterar stadens Riktlinjer för nationella minoriteter.

Socialförvaltningen bedömer att strategin bidrar till att stärka stadens utvecklingsarbete med romers rättigheter som nationell minoritetsgrupp. Socialnämndens ansvar omfattar framförallt rättighetsområdet *rätten till social omsorg och trygghet*. Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet för yttrande till socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden, kulturnämnden, utbildningsnämnden, samtliga stadsdelsnämnder, kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter samt flertalet romska föreningar samt Riksförbundet Internationella romska och resande Kvinnocenter samt Romska ungdomsdelegationen

Remisstiden sträcker sig fram till 20 april 2018.

År 2016 ansökte Stockholms stad och beviljades av regeringen att under två år vara en av fem utvecklingskommuner för romsk inkludering. Satsningen är en del av regeringens 20-åriga strategi för romsk inkludering med målet att den rom som år 2032 fyller 20 år ska ha samma möjligheter i livet som en icke-rom. Regeringens strategi har sin utgångspunkt i mänskliga rättigheter, med särskild betoning på icke-diskriminering.

Ansökan beviljades utifrån bedömningen att Stockholms stad har en utvecklings- och förändringspotential avseende romers tillgång till grundläggande mänskliga rättigheter. I ansökan beskriver staden att arbetet som utvecklingskommun ska leda till en stadsövergripande och sammanhållen strategi för romsk inkludering. Stadens arbete med romsk inkludering var framskrivet i budget för 2017 där kommunstyrelsen gavs i uppdrag att i samråd med romska företrädare och berörda nämnder ta fram en strategi för romsk inkludering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 11 april 2018. Socialnämndens och äldrenämndens råd för funktionshinderfrågor har behandlat ärendet vid sammanträde den 12 april.

Ärendet

För att stadens verksamheter ska ha en gemensam plattform i arbetet med att säkerställa romers mänskliga rättigheter har en stadsövergripande och långsiktig strategi tagits fram.

Strategin syftar till att tydliggöra stadens övergripande inriktning samt arbetssätt och ansvarsfördelning för hur arbetet med romsk inkludering ska bedrivas. Strategin gäller i fem år, 2018-2022. Den bidrar till att förverkliga stadens långsiktiga vision om Ett Stockholm för alla.

Strategins bygger på fyra rättighetsområden, dessa är;

- Rätten till arbete och försörjning
- Rätten till utbildning
- Rätten till kultur
- Rätten till social omsorg och trygghet

Ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen föreslås ansvara för kommunikation, samordning och uppföljning av strategin. Arbetsmarknads-, kultur-, utbildnings- och socialnämnden samt stadsdelsnämnderna ansvarar för att genomföra strategin. Arbetet ska vara en integrerad del av respektive nämnds verksamhet och därmed rymmas inom given ekonomisk ram. Återrapporteringen görs i stadens styr- och ledningssystem och genom den årsrapport som kommunstyrelsen föreslås ta fram.

Socialnämndens ansvar

Det är framförallt avseende rättighetsområdet *rätten till social omsorg och trygghet* som socialförvaltningens ansvar framkommer. Insatser som främjar den romska minoritetens förtroende för socialtjänsten ska öka. Det handlar bl.a. om att öka brukarmedverkan, delaktighet och dialog. Prioriterade grupper är romska kvinnor samt barn och unga. Socialnämnden ska också utveckla ett strategiskt arbete med romsk brobyggareverksamhet.

Socialstyrelsens utbildningsmaterial till stöd för socialtjänsten *I bemötandet tar framtiden form* ska spridas och kunskapshöjande insatser för medarbetare inom socialtjänsten ska genomföras med syfte att säkerställa att den romska minoriteten blir bemött med respekt och kompetens.

Insatser som motverkar våld i nära relationer är ett annat prioriterat område. Arbetet ska utgå ifrån *Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020*. För att säkerställa att kvinnor som tillhör den romska minoriteten får adekvat skydd, stöd och hjälp vid utsatthet för våld är det centralt att medarbetare inom socialtjänsten har kunskaper om den romska minoritetens kultur, seder och bruk, samt om vad minoritetsstatus innebär och hur det kan påverka det sociala arbetet.

I stadens program är bland annat följande delmål relevanta för arbetet med romsk inkludering:

- Medarbetare i stadens verksamheter med särskilt ansvar för förebyggande arbete har kunskaper i att se tecken på utsatthet och vågar fråga om det.
- Staden samverkar med idéburen sektor i syfte att nå personer och grupper som inte kommer i kontakt med stadens egna verksamheter.
- Medarbetare i verksamheter vars målgrupp bland annat är våldsutsatta vuxna har kompetens om våldsutsatthet, särskilda sårbarhetsfaktorer och våldets konsekvenser.

Ytterligare ett prioriterat område avser omhändertagande av barn. Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelarna se över rutiner och arbetssätt som bidrar till att romska barn som placeras enligt SoL eller omhändertas enligt LVU i större utsträckning och när det lämpar sig kan placeras i jour- och familjehem med romsk kulturkompetens.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen anser att strategin ger förutsättningar för det fortsatta arbetet inom området och bedömer att strategin bidrar till en förstärkning av stadens utvecklingsarbete med romers rättigheter som nationell minoritetsgrupp.

Stockholm ska vara en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fri från diskriminering. Att stärka romers rättigheter är en del av stadens arbete med att värna de mänskliga rättigheterna. Socialförvaltningen har tillsammans med stadsdelsnämnderna ett gemensamt ansvar för att tillsammans bedriva ett systematiskt arbete inom ramen för respektive uppdrag. I vision 2040 Ett Stockholm för alla går att läsa att i det sociala arbetet finns tydligt fokus på det förebyggande arbetet och tidiga insatser.

Flera aktörer i staden arbetar tätt tillsammans för att förebygga att människor hamnar i social utsatthet och agerar snabbt och effektivt om det ändå sker.

Socialnämnden och stadsdelarnas uppdrag ligger i linje med visionen och Europarådets rekommendationer om vad rätten till social omsorg och trygghet innebär. Rättigheten syftar ytterst till att öka delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer.

Socialförvaltningens arbete med romsk inkludering har bland annat resulterat i att två brobyggare projektanställts från 2018 under två år. Brobyggarnas arbete har som främsta mål att främja den romska minoritetens förtroende för socialtjänsten.

Arbetet med brobyggarna kommer att vara av strategisk och långsiktig karaktär där arbetet främst kommer att riktas mot socialtjänstens personal och verksamheter.

Utbildningsinsatser och föreläsningar kommer att hållas, bland annat ska Socialstyrelsens utbildningsmaterial *I bemötandet tar framtiden form* hållas i syfte att säkerställa att den romska minoriteten blir bemött med respekt och kompetens. I samband med planerade utbildningar kommer särskilt hänsyn tas till Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020.

Socialförvaltningen arbetar redan idag med utgångspunkt i Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020.

Socialnämnden kommer också att i samarbete med stadsdelarna se över rutiner och arbetssätt vad avser omhändertagande av barn.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden beslutar att godkänna det här tjänsteutlåtandet som svar på remissen om Stockholms stads strategi för romsk inkludering.

Bilaga

Stockholms stads strategi för romsk Inkludering 2018-2022